

Programul Operațional Comun
România-Republica Moldova 2014-2020

Proiect finanțat de
UNIUNEA EUROPEANĂ

România-Republica Moldova
ENI-COOPERARE TRANSFRONTALIERĂ

TRANZIȚIA DE LA ȘCOALĂ LA MUNCĂ PENTRU PERSOANELE CU DIZABILITĂȚI

www.ro-md.net

2SOFT / 1.1 / 145

DREPTUL LA MUNCĂ ȘI ANGAJARE

„Statele părți recunosc dreptul persoanelor cu dizabilități de a munci în condiții de egalitate cu ceilalți; aceasta include dreptul la oportunitatea de a-și câștiga existența prin exercitarea unei activități liber alese sau acceptate pe piața muncii, într-un mediu de lucru deschis, incluziv și accesibil persoanelor cu dizabilități. Statele părți vor proteja și vor promova dreptul la muncă, inclusiv pentru cei care dobândesc o dizabilitate pe durata angajării, prin luarea de măsuri adecvate, inclusiv de ordin legislativ [...]”

Convenția ONU privind drepturile
persoanelor cu dizabilități,
Articolul 27

TRANZIȚIA DE LA ȘCOALĂ LA MUNCĂ

Tranziția de la școală la muncă se referă la intervalul de timp dintre părăsirea sistemului de învățământ/educație (atât după absolvirea, cât și fără absolvirea acestuia) și primul loc de muncă/încadrare în câmpul muncii.

**Acest
proces se
realizează
prin:**

informarea tinerilor despre ofertele educaționale disponibile;

realizarea activităților concrete, stabilite în mod individual, pentru a le dezvolta tinerilor competențe sociale și profesionale;

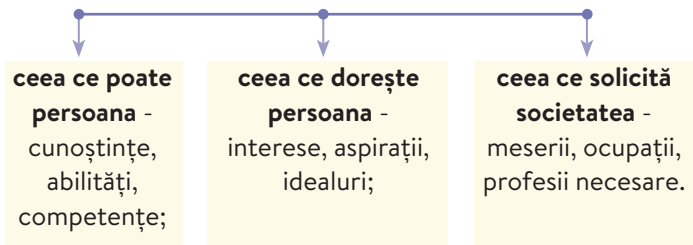
acțiuni de promovare, care presupun susținerea tânărului și implicarea actorilor cheie - elevi, părinți, instituții de învățământ, angajatori, servicii sociale, servicii de ocupare a forței de muncă etc. – și depind de contextul social, economic și politic al țării.

Aceste acțiuni sunt importante pentru a asigura succesul procesului, de la etapa de consiliere și ghidare în carieră, până la angajarea în câmpul muncii.

GHIDAREA ÎN CARIERĂ

Ghidarea în carieră se referă la servicii și activități care îți propun să ajute persoanele să facă alegeri educaționale, profesionale, alegeri de formare, precum și să-și administreze cariera.

Ghidarea în carieră se bazează pe trei aspecte principale:

Etapile procesului de ghidare în carieră:

- **Autocunoașterea** – identificarea intereselor, aptitudinilor și abilităților persoanei;
- **Explorarea educațională și ocupațională** – informarea despre oportunitățile existente;
- **Decizia de carieră** – alegerea unei profesii din variantele disponibile;
- **Promovarea personală** – întocmirea CV-ului, selectarea locurilor de muncă, contactarea angajatorilor, susținerea interviului etc.

FORMELE DE TRANZIȚIE

Învățământ dual

se desfășoară în cadrul sistemului de învățământ profesional tehnic. Instruirea are loc atât în cadrul instituției de învățământ, cât și la agentul economic, în condiții reale de muncă, cu utilizarea mijloacelor / instrumentelor acestuia și cu achitarea lunară a unui salariu.

Serviciu de ghidare în carieră prestat de instituția de învățământ secundar

se referă la un program planificat de activități și experiențe de învățare, în baza unui curriculum. Scopul lui este de a ajuta elevii să dezvolte cunoștințe și abilități necesare pentru a-și alege cu succes oportunitățile în carieră.

FORMELE DE TRANZIȚIE

Stagiu de practică

este o experiență de muncă de durată limitată, în cadrul căreia se face un schimb de experiență între stagiar și angajator. Stagiarii capătă experiență de muncă, cu posibilitatea de a fi angajați mai târziu; totodată, ei oferă angajatorilor forță de muncă ieftină sau gratuită.

Voluntariat

se referă la oferirea benevolă și gratuită de servicii, cunoștințe și abilități sau la prestarea unor activități în domeniul de utilitate publică, din proprie inițiativă. Activitățile de voluntariat pot fi considerate experiență de muncă.

ROLUL INSTITUȚIEI DE ÎNVĂȚĂMÂNT ÎN GHIDAREA ÎN CARIERĂ

Școala se poate implica în mai multe moduri:

la nivelul
organizării
sistemului de
învățământ;

la nivelul
conținutului
învățământului;

la nivelul acțiunilor
specifice de
consiliere și ghidare
în carieră.

Cum pot fi realizate consilierea și ghidarea în carieră în cadrul instituției de învățământ?

- **informarea elevilor** în cadrul orelor de dirigenție;
- **participarea la Zilele Ușilor Deschise** organizate de instituțiile profesional - tehnice și organizarea vizitelor la agenți economici;
- **adaptarea metodelor și tehnicilor de lucru** la necesitățile elevilor cu cerințe educaționale speciale și asigurarea accesibilității;
- **asigurarea unei colaborări** între toți actorii implicați în procesul de ghidare în carieră: părinți, diriginte, psiholog școlar, cadru didactic de sprijin, elevi.

ROLUL FAMILIEI ÎN GHIDAREA ÎN CARIERĂ

Părinții trebuie să îi ofere suport tânărului să ia o decizie liberă, în baza intereselor și abilităților lui, fără ca să-și impună punctul de vedere.

Ce pot face părinții pentru a-și susține copilul în alegerea profesiei?

- **să cunoască** abilitățile, preferințele, temerile și succesele copilului;
- **să lucreze** împreună cu copilul în direcția profesiei alese;
- **să ofere** sugestii, fără ca să le impună;
- **să fie informați** în legătură cu ofertele de educație, formare, angajare.

Surse de informare despre angajare și alte drepturi ale persoanelor cu dizabilități:

Centrul de apel al ANOFM: **0 8000 1000**

Serviciul de Asistență Telefonică Gratuită
pentru Persoanele cu Dizabilități: **0 8001 0808**

Platforma de informare în domeniul
dizabilității: **www.informat.md**

ROLUL ANGAJATORULUI ÎN INTEGRAREA TINERILOR CU DIZABILITĂȚI ÎN CÂMPUL MUNCII

Persoanele cu dizabilități din Republica Moldova se pot angaja în câmpul muncii: la întreprinderi, instituții și organizații în condiții obișnuite; la întreprinderi specializate; la domiciliu.

Care sunt beneficiile angajatorului?

- **reducerea riscului de fluctuație** a angajaților, întrucât pentru persoana cu dizabilități este important un loc stabil de muncă;
- **creșterea imaginii** companiei / instituției, care dă dovadă de Responsabilitate Socială;
- **obținerea subvențiilor** pentru angajarea persoanelor din grupuri vulnerabile, pentru compensarea parțială a salariului;
- **obținerea subvențiilor** pentru crearea sau adaptarea rezonabilă a locului de muncă.

Conform Legii nr.60/2012 privind incluziunea socială a persoanelor cu dizabilități, art. 34 - angajatorii care au mai mult de 20 de angajați trebuie să acorde 5% din nr. de locuri de muncă pentru persoanele cu dizabilități.

ADAPTAREA MEDIULUI LA NECESITĂȚILE PERSOANELOR CU DIZABILITĂȚI

Crearea unui mediu sigur și prietenos este important pentru a asigura incluziunea în câmpul muncii și cea socială a persoanelor cu dizabilități.

Adaptarea rezonabilă se referă la modificările și ajustările necesare și adecvate, care nu impun un efort disproportionat sau nejustificat, pentru a permite persoanelor cu dizabilități să își exercite drepturile și libertățile fundamentale.

Aceasta poate include:

- modificarea programelor de lucru; acordarea de pauze / concediu suplimentar;
- achiziționarea de dispozitive și tehnologii asistive (ex: dispozitiv de apucare, tastatura Braille, sisteme cu comandă vocală);
- elaborarea materialelor în formate alternative (ex: combinarea instrucțiunilor scrise cu cele verbale, instrucțiuni însoțite de imagini);
- oferirea permisiunii de a fi însoțit și ajutat de un „asistent personal”;
- asigurarea unui interpret în limbaj mimico-gestual (limbajul semnelor);
- adaptări fizice ale spațiului de lucru (ex: re poziționarea mobilei, a mânerelor de la uși, construcția rampei de acces).

Date de contact:

KEYSTONE MOLDOVA

str. Sf. Gheorghe, nr. 20 Chişinău, R. Moldova MD-2001

tel: /+373 22/ 92 91 98

email: Moldova@khs.org

www.keystonemoldova.md

keystonemoldova

FUNDAȚIA „ALĂTURI DE VOI” ROMÂNIA

Str. Bazinelor, nr. 5, Uricani, com. Miroslava, jud. Iași,
România, 707316

tel: /+40 232/ 27 55 68

email: office@alaturidevoi.ro

www.alaturidevoi.ro

FundatiaAlaturiDeVoiRomania

Acest material a fost realizat în cadrul Proiectului „Parteneriat transfrontalier pentru ghidarea în carieră incluzivă” nr. 2SOFT/1.1/145, implementat de Keystone Moldova în parteneriat cu Fundația „Alături de Voi” România, finanțat de Uniunea Europeană, în cadrul Programului Operațional Comun România – Republica Moldova 2014-2020, prin intermediul Instrumentului European de Vecinătate (ENI).

Acest material a fost realizat cu sprijinul Uniunii Europene. Conținutul său este responsabilitatea exclusivă a AO Keystone Moldova și nu reflectă neapărat punctele de vedere a Uniunii Europene sau al Programului Operațional Comun România-Republica Moldova 2014-2020.